

ДОСЛІДЖЕННЯ ПРАВОВИХ ВІДНОСИН

DOI 10.33287/11202

УДК 342.951:336.24.07

ПОНЯТТЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ З МИТНИХ СПОРІВ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ

CONCEPTS AND PECULIARITIES OF CUSTOMS DISPUTE PROCEEDINGS IN ADMINISTRATIVE JUDICIARY

Марина Толстолуцька

Аспірантка кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права Академії праці, соціальних відносин і туризму

Marina Tolstoloutska

Phd student of Constitutional, Administrative and Financial Law Department Academy of Labor, Social Relations and Tourism

 orcid.org/0000-0003-2536-7821

 merry_64@ukr.net

Анотація

У статті розкрито специфіку провадження у справах з митних спорів в порядку адміністративного судочинства. Запропоновано під провадженням у справах з митних спорів в адміністративному судочинстві розуміти законодавчо врегульований порядок здійснення процесуальних дій щодо вирішення конкретної адміністративної справи, однією із сторін якої є митний орган, а іншою - підвладний суб'єкт митних правовідносин.

Наведено загальні ознаки та особливі ознаки провадження у справах з митних спорів в порядку адміністративного судочинства. На підставі аналізу положень КАС України виокремлено стадії та етапи провадження у справах з митних спорів в адміністративному судочинстві.

Встановлено категорії митних спорів в адміністративному судочинстві, які можуть бути розглянуті у порядку загального позовного провадження, спрощеного позовного провадження та позовного провадження в окремих категоріях адміністративних справ. Визначено напрями вдосконалення провадження у справах з митних спорів в адміністративному судочинстві.

Abstract

The article describes the specifics of customs disputes in the administrative procedure. It is suggested that in the course of customs disputes in administrative proceedings, to understand the legislatively regulated procedure for carrying out procedural actions for the resolution of a specific administrative case, one of which is a customs authority and the other is legal entity to the subject of customs regulations.

The general features and specific features of customs proceedings in administrative procedure are given. The general features of customs dispute in administrative proceedings include the following: regulation by the rules of the CAS of Ukraine; implementation by administrative courts of consideration and resolution of certain administrative cases; implementation of procedural actions; registration of the relevant court decision. Particular features of customs disputes in administrative proceedings are as follows: appeals against decisions, actions or omissions of customs authorities or their officials are carried out in cases provided for by customs legislation; obligatory parties to the customs dispute are the authorities (customs authorities, their officials and other employees) and subordinate entities (individuals or legal entities who carry out actions to move objects across the customs border of Ukraine); the statement of claim must be drawn up in its content according to the subject of the claim and must be accompanied by the documents necessary for the implementation of customs control and customs clearance of items moving across the customs border of Ukraine.

On the basis of the analysis of the provisions of the CAS of Ukraine, the stages of proceedings in customs disputes in administrative proceedings are distinguished: initiation of proceedings in the case, preparatory proceedings, consideration of the merits, appellate proceedings, cassation proceedings, review of court decisions in newly discovered or enforced circumstances administrative affairs. The phases of the stages of customs proceedings in administrative proceedings are highlighted.

There are established categories of customs disputes in administrative proceedings, which can be considered in accordance with the general lawsuit, simplified lawsuit and lawsuit in certain categories of administrative cases. The directions of improvement of customs proceedings in administrative proceedings are defined.

Ключові слова:

митні спори, адміністративне судочинство, митні правовідносини, адміністративні суди, адміністративна справа, провадження.

Key words:

customs disputes, administrative proceedings, customs relations, administrative courts, administrative case, proceedings.

Вступ

Митні спори являють собою одну із найбільш поширених і складних категорій справ. Основним засобом захисту прав, свобод і законних інтересів підвладних суб'єктів митних правовідносин від порушень з боку митних органів є адміністративне судочинство. Згідно судової статистики кількість спорів у сфері митних правовідносин, що розглядаються адміністративними судами, щорічно зростає. Упродовж 2017 року на розгляді судів першої інстанції в порядку адміністративного судочинства перебувало 2152 справи зі спорів, що пов'язані з переміщенням предметів через митний кордон України [1], протягом 2018 року - 3196 [2], у 2019 році - 5649 [3]. Наведені дані свідчать про низький рівень стану законності в галузі митного регулювання. Ефективність судового порядку оскарження рішень, дій або бездіяльності митних органів або їх посадових осіб, залежить від ряду об'єктивних і суб'єктивних чинників, ключовим із яких є чітке розуміння сутності та специфіки провадження у справах з митних спорів в адміністративному судочинстві.

Аналіз останніх досліджень

У юридичній науковій літературі провадження розглядається як головний елемент юридичного процесу, що являє собою системне утворення, комплекс взаємопов'язаних процесуальних дій, які: а) утворюють певну сукупність процесуальних правовідносин, що відрізняють предметною характеристикою і зв'язком із відповідними матеріальними правовідносинами; б) викликають потребу у встановленні, доказуванні, а також зумовленості усіх обставин і фактичних даних юридичної справи, що розглядається; в) викликають необхідність у закріпленні, офіційному оформленні отриманих процесуальних результатів у відповідних актах документах. Головним у визначенні провадження є погляд на нього не просто як на складову процесу, а як на прояв життєдіяльності юридичного процесу, як на процес у дії з вирішення конкретних правових ситуацій. Процес і провадження співвідносяться як загальне і особливе, провадження частина процесу, а процес сукупність проваджень [4, с. 69].

В.К. Колпакова та О.В. Кузьменко зазначають, що адміністративно-процесуальна діяльність, здійснена у межах конкретної адміністративної справи, є провадженням в адміністративній справі або адміністративним провадженням. Адміністративно-процесуальна діяльність конкретизується і об'єктивується у межах конкретних адміністративних проваджень. Саме вони - адміністративні провадження є структурними складовими адміністративного процесу, а їх сукупність - носієм ознак адміністративного процесу [5, с. 211].

М.В. Джафарова розглядає адміністративне провадження як основний елемент адміністративного процесу, що являє собою системне утворення, комплекс взаємопов'язаних та взаємообумовлених дій, які, по-перше, становлять певну сукупність адміністративних процесуальних правовідносин, що відзначаються предметною характеристикою та пов'язаністю з відповідними матеріальними відносинами; по-друге, вказують на необхідність встановлення та обґрунтування всіх обставин і фактичних даних певної індивідуальної адміністративної справи; по-третє, зумовлюють необхідність закріплення, оформлення отриманих процесуальних результатів у відповідних актах-документах [6, с. 573]. М.В. Завальний визначає адміністративне провадження як нормативно врегульований порядок вчинення процесуальних дій, які забезпечують законний і об'єктивний розгляд і вирішення індивідуальних адміністративних справ, об'єднаних спільністю предмета [7, с. 144].

В адміністративно-правовій науці всі провадження за формою їх здійснення поділяються на такі групи: а) адміністративні провадження у сфері державного управління; б) провадження з адміністративного судочинства; в) адміністративно-юрисдикційні провадження [6, с. 573]. Провадження у справах з мит-

них спорів відноситься до провадження з адміністративного судочинства, його застосування чітко регламентується нормами Кодексу адміністративного судочинства України (далі - КАС України).

Серед останніх наукових досліджень, присвячених проблематиці провадження з адміністративного судочинства, доцільно навести такі: Ярошенко В.І. «Касаційне провадження в адміністративному судочинстві України: теорія та практика» [8], Поляков І.С. «Перегляд рішень окружних адміністративних судів в апеляційному провадженні» [9], Кузнєцов Д.В. «Скорочене провадження в адміністративному судочинстві України» [10], Качур І.А. «Інститут адміністративної справи в адміністративному судочинстві України» [11], Гальонкін С.А. «Адміністративно-правове забезпечення апеляційного провадження в Україні» [12], Палій Є.А. «Спрошені провадження в адміністративному судочинстві України» [13]. Окремим публічно-правовим спорам в адміністративному судочинстві присвячені праці О.С. Луніної [14], О.С. Булгакова [15], С.В. Бакуліної [16], А.В. Хоменко [17].

Проте специфіка розгляду та вирішення митних спорів в адміністративному судочинстві залишилась поза увагою науковців, що й зумовлює актуальність їх детального дослідження.

Методологія дослідження

Метою статті є визначення сутності та особливостей провадження у справах з митних спорів в адміністративному судочинстві.

Для з'ясування порядку та характерних ознак розгляду і вирішення митних спорів в адміністративному судочинстві використано наукові підходи щодо сутності провадження в адміністративному судочинстві [6, 18, 19], законодавство про адміністративне судочинство [20], митне законодавство [21] та судову практику з митних спорів [22].

Під час виокремлення стадій та етапів провадження у справах з митних спорів в адміністративному судочинстві взято за основу положення КАС України.

При встановленні категорії митних спорів в адміністративному судочинстві, які можуть бути розглянуті у порядку загального позовного провадження, спрощеного позовного провадження та позовного провадження в окремих категоріях адміністративних справ здійснено аналіз судової практики з митних спорів [22], митного законодавства [21] та законодавства про адміністративне судочинство [20].

Результати дослідження

Стадії та етапи провадження у справах з митних спорів в адміністративному судочинстві

Відповідно до ч. 1 ст. 19 КАС України юрисдикція адміністративних судів поширюється на справи у публічно-правових спорах, зокрема, спорах фізичних чи юридичних осіб із суб'єктом владних повноважень щодо оскарження його рішень (нормативно-правових актів чи індивідуальних правових актів), дій чи бездіяльності [20]. До такого роду спорів і відносяться спірні митні правовідносини.

Реалізуючи цілі та завдання адміністративного судочинства, адміністративні суди діють стадійно, тобто розгляд і вирішення публічно-правового спору, захист і відновлення порушених прав, свобод та інтересів осіб здійснюється послідовно, в межах окремо взятої процесуальної стадії [19, с. 19]. А.І. Бітов зазначає, що стадія - це відносно самостійна частина провадження в адміністративному судочинстві, із відповідним призначенням, визначеним колом осіб, характером дій, що виконуються учасниками, їх юридичним значенням та оцінкою. Під стадією адміністративного судочинства необхідно розуміти спрямовану на досягнення матеріально зумовленого процесуально-правового результату динамічну, відносно відособлену сукупність об'єднаних у просторі і часі процесуальних дій, які характеризуються особливими засобами й формами їх здійснення й забезпечують логічну послідовність розвитку адміністративно-судового провадження [23, с. 339]. І.А. Качур відмічає, що стадія виступає системоутворюючим елементом провадження в адміністративних справах і об'єднує у собі визначений

порядок розгляду такої справи з метою вирішення (розв'язання) публічно-правового спору. Ознаками стадії є своєрідність завдань, наявність певного кола учасників, специфічний процесуальний порядок їх діяльності і відносини між ними, особливий зміст і форма підсумкових рішень, послідовність і черговість [18, с. 104].

В адміністративно-правовій науці відсутній єдиний підхід щодо стадій провадження в адміністративному судочинстві. І.В. Шруб виділяє такі стадії адміністративного судочинства, як відкриття провадження в адміністративній справі, підготовче провадження, судовий розгляд адміністративної справи, винесення рішення та його виконання, апеляційне провадження, касаційне провадження, а також провадження за винятковими та нововиявленими обставинами [24, с. 15]. П.В. Вовк та О.В. Джафарова наводять такі стадії адміністративного судочинства: 1) розгляд і вирішення справи по суті; 2) перевірка законності і обґрунтованості прийнятого рішення; 3) звернення рішення до виконання [25, с. 16; 26, с. 260]. А.Т. Комзюк, В.М. Бевзенко та Р.С. Мельник поділяють стадії провадження адміністративного процесу на дві групи: 1) обов'язкові (конститутивні); 2) необов'язкові (факультативні) [27, с. 56]. До обов'язкових стадій науковці відносять: а) порушення адміністративної справи в адміністративному суді (звернення до адміністративного суду та відкриття провадження в адміністративній справі); б) підготовку адміністративної справи до судового розгляду (підготовче провадження); в) судовий розгляд адміністративної справи. До необов'язкових стадій - а) апеляційне оскарження рішень адміністративних судів першої інстанції (апеляційне провадження); б) касаційне оскарження рішень адміністративних судів першої інстанції та апеляційної інстанції (касаційне провадження); в) провадження за винятковими обставинами; г) провадження за нововиявленими обставинами; д) виконавче провадження (виконання судових рішень в адміністративних справах) [26, с. 58-59]. На обов'язкових і факультативних стадіях провадження адміністративного процесу акцентує увагу В.Б. Пчелін. До обов'язкових вчений відносить: відкриття провадження в адміністративній справі (порушення адміністративної справи); підготовку адміністративної справи до судового розгляду (підготовче провадження); судовий розгляд адміністративної справи (розгляд справи в судовому засіданні). До факультативних - перегляд судових рішень в апеляційному порядку (апеляційне провадження); перегляд судових рішень у касаційному порядку (касаційне провадження); перегляд судових рішень за нововиявленими обставинами; перегляд судових рішень Верховним Судом України; 5) виконання судових рішень (виконавче провадження); 6) відновлення втраченого судового провадження [19, с. 19-20].

Аналіз КАС України дозволяє виокремити такі стадії провадження у справах з митних спорів в адміністративному судочинстві: 1) відкриття провадження у справі (Глава 2 Розділу II); 2) підготовче провадження (Глава 3 Розділу II); 3) розгляд справи по суті (Глава 6 Розділу II); 4) апеляційне провадження (Глава 1 Розділу III); 5) касаційне провадження (Глава 2 Розділу III); 6) перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами (Глава 3 Розділу III); 7) виконання судових рішень в адміністративних справах (Глава 3 Розділу IV).

Доцільно зауважити, що в КАС України окремо виділено таке провадження як відновлення втраченого судового провадження (Розділ V). На нашу думку, відновлення втраченого судового провадження вирізняється певною специфікою і його не можна віднести до стадій провадження у справах з публічно-правових спорів в адміністративному судочинстві. З цього приводу І.А. Качур слушно відмічає, що цьому провадженню більше притаманні ознаки окремого особливого провадження, а не просто стадії судового процесу. Про це свідчать такі аргументи: відновлення втраченого судового провадження допускається лише у закінченій адміністративній справі, публічно-правовий спір у якій був вирішений; ухвалюється кінцеве рішення про відновлення або відмову у відновленні втраченого судового провадження (останнє тягне за собою право особи на повторне звернення з такою самою заявою) і це рішення стосується справи, а не судового рішення, як у випадку перегляду за нововиявленими або виключними обставинами (такий перегляд в суді першої інстанції здійснюється в порядку спрощеного позовного провадження з повідомленням учасників справи); про окрему справу свідчать і приписи ст. 391 КАС України: «у справі

про відновлення втраченого судового провадження заявник звільняється від оплати судових витрат»; у таких справах допускається апеляційне оскарження відмови у відкритті провадження за заявою про відновлення втраченого судового провадження та ухвали про відновлення або відмови у відновленні повністю або частково втраченого судового провадження (пп. 26, 27 ст. 294 КАС України) [18, с. 111].

Елементом стадій провадження у справах з митних спорів в порядку адміністративного судочинства є етапи - процесуальні дії та процесуальні рішення, спрямовані на вирішення окремих їх завдань.

Першою стадією провадження у справах з митних спорів в порядку адміністративного судочинства є відкриття провадження у справі, яка включає такі етапи: 1) пред'явлення позову (ст. 168 КАС України); 2) вивчення суддею позову (ст. 169 КАС України); 3) прийняття одного із процесуальних рішень про: залишення позовної заяви без руху (ст. 169 КАС України), повернення позовної заяви (ст. 169 КАС України), відмову у відкритті провадження (ст. 170 КАС України), відкриття провадження в адміністративній справі (ст. 171 КАС України). Згідно ст. 29 Митного кодексу України рішення, дії або бездіяльність митних органів або їх посадових осіб можуть бути оскаржені безпосередньо до суду в порядку, визначеному законом. Якщо рішення, дії або бездіяльність митного органу або його посадової особи одночасно оскаржуються до органу (посадової особи) вищого рівня та до суду і суд відкриває провадження у справі, розгляд скарги органом (посадовою особою) вищого рівня припиняється [21]. До суду можуть звернутися також митні органи при здійсненні ними визначених законом повноважень, особливості провадження у справах за зверненням яких передбачено ст. 283 КАС України. Отже, обов'язковими учасниками митного спору є владний (митні органи, їх посадові особи та інші працівники) та підвладний (фізичні чи юридичні особи, що здійснюють дії щодо переміщення предметів через митний кордон) суб'єкти митних правовідносин. Митні спори, як правило, пов'язані з порушенням прав, свобод та законних інтересів приватних осіб суб'єктом владних повноважень у митній сфері. Позовна заява підвладного суб'єкта митних відносин повинна бути подана до адміністративного суду із врахуванням вимог КАС України та митного законодавства. Специфіка митного спору зумовлює особливості відкриття провадження у справі. Позовна заява має бути оформлена за своїм змістом відповідно до предмету позову та супроводжуватися документами, необхідними для здійснення митного контролю та митного оформлення предметів, що переміщуються через митний кордон України. Якщо підстав для відмови у відкритті провадження немає, то суд відкриває провадження в адміністративній справі.

Підготовче провадження у справах з митних спорів в адміністративному судочинстві містить такі етапи: 1) відкриття провадження у справі (ст. ст. 173-178 КАС України); 2) проведення підготовчого засідання (ст. ст. 179-182 КАС України); 3) закриття підготовчого засідання (ст. ст. 173, 183 КАС України). Під час відкриття провадження у справі надсилаються копії ухвали про відкриття провадження учасникам справи, копії позовної заяви та доданих до неї документів, подання відзиву відповідачем. Підготовче засідання проводиться судом з повідомленням учасників справи та виконанням процесуальних дій, передбачених ч. 2 ст. 180 КАС України. Підготовче провадження закінчується закриттям підготовчого засідання шляхом постановлення ухвали про: залишення позовної заяви без розгляду; закриття провадження у справі; закриття підготовчого провадження та призначення справи до судового розгляду по суті.

Основною стадією провадження у справах з митних спорів в порядку адміністративного судочинства є розгляд справи по суті. Саме на цій стадії може бути остаточно вирішено питання про правомірність чи неправомірність позовних вимог підвладного суб'єкта митних відносин. До цієї стадії можна віднести такі етапи: 1) відкриття судового засідання (ст. ст. 192-208 КАС України); 2) з'ясування обставин справи та дослідження доказів (ст. ст. 209-224 КАС України); 3) судові дебати (ст. ст. 225-228 КАС України); 4) ухвалення і проголошення (вручення) судового рішення (ст. ст. 236-256 КАС України). В ході відкриття судового засідання встановлюються особи, які прибули у судові засідання, оголошується склад суду і роз'яснюються права відводу, роз'яснюються учасникам справи їхні права та обов'язки, розглядаються заяви та клопотання. Під час з'ясування обставин справи та дослідження доказів суд заслуховує вступ-

не слово учасників справи та з'ясовує обставини, на які учасники справи посилаються як на підставу своїх вимог і заперечень, та досліджує в порядку, визначеному в підготовчому засіданні у справі, докази, якими вони обґрунтовуються. На цьому етапі може бути відкладення розгляду справи або перерва в судовому засіданні (ст. 223 КАС України). У судових дебатах виступають з промовами (заключним словом) учасники справи. Суди ухвалюють рішення іменем України негайно після закінчення судового розгляду. Судове рішення проголошується у судовому засіданні, яким завершується розгляд справи, негайно після виходу суду з нарадчої кімнати публічно, крім випадків, встановлених КАС України. Копії повного судового рішення вручаються учасникам справи, які були присутні у судовому засіданні, негайно після проголошення такого рішення. На етапі ухвалення і проголошення (вручення) судового рішення проміжним рішенням може бути ухвала про зупинення провадження у справі (ст. 236 КАС України).

У теорії адміністративного процесуального права апеляційне провадження розуміється як врегульований КАС України порядок оскарження фізичною чи юридичною особою рішення суду першої інстанції до суду вищого рівня; перегляд такого рішення, яке, на думку апелянта, прийняте на підставі неправильного та неповного встановлення фактичних обставин справи або з підстав невідповідності рішення вимогам матеріального і процесуального права з метою забезпечення захисту прав, свобод та законних інтересів фізичних і юридичних осіб, забезпечення права на судовий захист та дотримання принципу законності під час правосуддя [28, с. 16]. Апеляційне провадження включає такі етапи: 1) відкриття апеляційного провадження (ст. ст. 298-305 КАС України); 2) апеляційний розгляд (ст. ст. 306-326 КАС України). За відсутності підстав для залишення апеляційної скарги без руху, повернення апеляційної скарги чи відмови у відкритті апеляційного провадження суд апеляційної інстанції постановляє ухвалу про відкриття апеляційного провадження у справі. Відкриття апеляційного провадження полягає у надсиланні копій апеляційної скарги та доданих до неї матеріалів учасникам справи, приєднанні до апеляційної скарги, доповненні, зміні, відкликанні апеляційної скарги чи відмови від неї, поданні відзиву, прийнятті рішення про закриття апеляційного провадження. Апеляційний розгляд охоплює підготовку справи до апеляційного розгляду, призначення справи до розгляду в суді апеляційної інстанції, відкриття судового засідання, вирішення клопотань учасників справи, доповідь судді-доповідача, надання пояснень, судові дебати, ухвалення судового рішення.

Наступною стадією провадження у справах з митних спорів в порядку адміністративного судочинства є касаційне провадження. В адміністративно-правовій літературі під касаційним провадженням розуміється перегляд судових рішень першої і апеляційної інстанцій у межах встановлених законом повноважень судом касаційної інстанції після перегляду їх у апеляційному провадженні за касаційними скаргами сторін та інших осіб, які брали участь у справі, а також осіб, які не брали участі у справі, якщо суд вирішив питання про їхні права, свободи та обов'язки [29, с. 246]. Етапи касаційного провадження є аналогічними апеляційному провадженню, а саме: 1) відкриття касаційного провадження (ст. ст. 332-339 КАС України); 2) касаційний розгляд (ст. ст. 340-360 КАС України). Відмінність полягає в тому, що під час касаційного провадження є попередній розгляд справи (ст. 343 КАС України) та підстави для передачі справи на розгляд палати, об'єднаної палати або Великої Палати Верховного Суду (ст. 346 КАС України).

Перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами є окремою стадією провадження у справах з митних спорів в порядку адміністративного судочинства. За підставами, суб'єктами оскарження, предметом оскарження, порядком здійснення перегляду судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами ця стадія відрізняється від апеляційного та касаційного проваджень. Етапами стадії перегляду судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами є такі: 1) відкриття провадження за нововиявленими або виключними обставинами (ст. 366 КАС України); 2) розгляд заяви у судовому засіданні (ст. 368 КАС України); 3) прийняття судового рішення за наслідками провадження за нововиявленими або виключними обставинами (ст. 369 КАС України).

Останньою стадією провадження у справах з митних спорів в порядку адміністративного судочинства є виконання судових рішень в адміністративних справах, яка включає такі етапи: 1) звернення судових рішень в адміністративних справах до виконання (ст. 373 КАС України); 2) виправлення помилки у виконавчому документі та визнання його таким, що не підлягає виконанню (ст. 374 КАС України); 3) зупинення виконання судового рішення (ст. 375 КАС України); 4) поновлення пропущеного строку для пред'явлення виконавчого листа до виконання (ст. 376 КАС України); 5) примирення сторін у процесі виконання (ст. 377 КАС України); 6) відстрочення і розстрочення виконання, зміна чи встановлення способу і порядку виконання судового рішення (ст. 378 КАС України); 7) заміна сторони виконавчого провадження (ст. 379 КАС України); 8) поворот виконання судових рішень (ст. ст. 380-381 КАС України); 9) судовий контроль за виконанням судових рішень в адміністративних справах (ст. 382 КАС України).

Зауважимо, що етапи стадій провадження у справах з митних спорів в адміністративному судочинстві не є обов'язковими та залежать від обставин та складності кожної конкретної справи.

Митні спори в адміністративному судочинстві можуть бути розглянуті у порядку загального позовного провадження, спрощеного позовного провадження та позовного провадження в окремих категоріях адміністративних справ. Згідно ч. 3 ст. 12 КАС України загальне позовне провадження призначене для розгляду справ, які через складність або інші обставини недоцільно розглядати у спрощеному позовному провадженні [20]. У порядку загального позовного провадження розглядаються митні спори про коригування митної вартості товару; митні спори про визначення митної вартості товару; митні спори про адміністрування митних платежів; митні спори про визначення коду товару за Українською класифікацією товарів зовнішньоекономічної діяльності; митні спори, пов'язані з митним оформленням; митні спори, пов'язані з митним контролем. Відповідно до ч. 2 ст. 12 КАС України спрощене позовне провадження призначене для розгляду справ незначної складності та інших справ, для яких пріоритетним є швидке вирішення справи [20]. У порядку спрощеного позовного провадження розглядаються митні спори про стягнення грошових сум за рішенням митного органу щодо яких завершився строк оскарження; типові справи у сфері митних правовідносин (адміністративні справи, відповідачем у яких є митний орган, митний спір у яких виник з аналогічних підстав, у відносинах, що регулюються нормами митного законодавства, та у яких підвладним суб'єктом митних правовідносин заявлено аналогічні вимоги). У порядку позовного провадження в окремих категоріях адміністративних справ розглядаються митні спори за зверненням митних органів при здійсненні ними визначених законом повноважень.

Висновки

Провадження у справах з митних спорів в адміністративному судочинстві являє собою законодавчо врегульований порядок здійснення процесуальних дій щодо вирішення конкретної адміністративної справи, однією із сторін якої є митний орган, а іншою - підвладний суб'єкт митних правовідносин.

Специфіка провадження у справах з митних спорів в адміністративному судочинстві полягає в тому, що воно має, з одного боку, загальні ознаки, характерні для провадження в адміністративному судочинстві, а з іншого - специфічні, зумовлені предметом митного спору та суспільними відносинами, які виникають у процесі або з приводу переміщення предметів через митний кордон України. До загальних ознак провадження у справах з митних спорів в адміністративному судочинстві доцільно віднести такі: регламентація нормами КАС України; здійснення адміністративними судами розгляду і вирішення визначених адміністративних справ; реалізація процесуальних дій; оформлення відповідного судового рішення. Особливими ознаками провадження у справах з митних спорів в адміністративному судочинстві є такі: оскарження рішень, дій або бездіяльності митних органів або їх посадових осіб здійснюється у випадках, передбачених митним законодавством; обов'язковими учасниками митного

спору є владний (митні органи, їх посадові особи та інші працівники) та підвладний (фізичні чи юридичні особи, що здійснюють дії щодо переміщення предметів через митний кордон України) суб'єкти митних правовідносин; позовна заява повинна бути оформлена за своїм змістом відповідно до предмету позову та має супроводжуватися документами, необхідними для здійснення митного контролю та митного оформлення предметів, що переміщуються через митний кордон України.

Для чіткого розуміння учасниками судового процесу специфіки провадження у справах з митних спорів в адміністративному судочинстві доцільно: у Митному кодексі України визначити категорії митних спорів, які розглядаються в порядку адміністративного судочинства; у КАС України уніфікувати класифікацію адміністративних справ та виокремити особливості провадження у справах з митних спорів за зверненням фізичних та юридичних осіб.

Перелік літератури та джерел інформації

1. Звіт судів першої інстанції про розгляд справ у порядку адміністративного судочинства за 2017 рік. URL: https://court.gov.ua/inshe/sudova_statystyka/rik_2017 (дата звернення 16.01.2020).
2. Звіт судів першої інстанції про розгляд справ у порядку адміністративного судочинства за 2018 рік. URL: https://court.gov.ua/inshe/sudova_statystyka/rik_2018 (дата звернення 16.01.2020).
3. Звіт судів першої інстанції про розгляд справ у порядку адміністративного судочинства за 2019 рік. URL: https://court.gov.ua/inshe/sudova_statystyka/rik_2019 (дата звернення 16.01.2020).
4. Касьяненко Л.М. Фінансово-правовий процес. Ірпінь: Національний університет ДПС України, 2010. 505 с.
5. Колпаков В.К., Кузьменко О.В. Адміністративне право України: підручник. К.: Юрінком Інтер, 2003. 544 с.
6. Джафарова М.В. Щодо питання розуміння адміністративного провадження як частини адміністративного процесу. Молодий вчений. 2016. № 12 (39). С. 571-573.
7. Завальний М.В. Місце адміністративно-деліктного провадження в адміністративному процесі. Форум права. 2008. № 1. С. 140-146.
8. Ярошенко В.І. Касаційне провадження в адміністративному судочинстві України: теорія та практика: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Київ, 2016. 216 с.
9. Поляков І.С. Перегляд рішень окружних адміністративних судів в апеляційному провадженні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Запоріжжя, 2017. 16 с.
10. Кузнєцов Д.В. Скорочене провадження в адміністративному судочинстві України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Дніпро, 2017. 20 с.
11. Качур І.А. Інститут адміністративної справи в адміністративному судочинстві України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Київ, 2018. 21 с.
12. Гальонкін С.А. Адміністративно-правове забезпечення апеляційного провадження в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Суми, 2018. 24 с.
13. Палій Є.А. Спрощені провадження в адміністративному судочинстві України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Дніпро, 2019. 17 с.
14. Луніна О.С. Публічно-правові спори у сфері державної реєстрації як предмет адміністративного судочинства: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Київ, 2015. 22 с.
15. Булгаков О.С. Юрисдикція адміністративного суду щодо вирішення справ у сфері публічної служби: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Запоріжжя, 2015. 18 с.
16. Бакуліна С.В. Особливості судового розгляду та вирішення публічно-правових земельних спорів: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Тернопіль, 2018. 215 с.
17. Хоменко А.В. Розгляд публічно-правових спорів у сфері використання природних ресурсів у порядку адміністративного судочинства: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Запоріжжя, 2018. 18 с.
18. Качур І.А. Інститут адміністративної справи в адміністративному судочинстві України: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Київ, 2018. 211 с.